LA SARDANA DELS GEPERUTS

HUMORADA EN UN ACTE Y EN VERS

ORIGINAL DE

LLUÍS MILLÀ y JOSEPH ASMARATS

UNA PESETA

LLIBRERÍA MILLÁ

Carrer de Sant Pau, 21.—BARCELONA

1912

LA SARDANA DELS GEPERUTS

LA SARDANA

DELS

GEPERUTS

Humorada en un acte y en vers, original

DE

LLÙIS MILLÁ Y JOSEPH ASMARATS

LLIBRERIA MILLÁ
CARRER DE SANT PAU, 21.—BARCELONA
1911

PERSONATJES

SILA, filla de
MATEU.
SISQUET, jove foraster.
FALÓ, id. id.
PAUET, id. id.
XICH, id. id.
QUEL, id. id.
NOTARI, senyor estantís.
SECRETARI, (no parla).
NUNCI.

Gent del poble y forasters (que no parlen)

NOTA.—Aquesta obreta havía sigut publicada ab el títol de *Un gepich cantant victoria*, pero á prechs de molts aficionats ha sigut reformada y batejada de nou, poguent dir que avuy está á l' altura del geperut mes elevat.

ACTE UNICH

L' escena representa una plassa de poble; á la dreta la entrada de una casa de pagés ab banch á la porta. La tal plassa guarnida ab banderes y sarrell de paper. Dreta y esquerra del actor.

ESCENA PRIMERA

Al aixecarse 'l teló es veu molta animació; alguns rotllos d' homes y dones (si n' hi ha) ballant una sardana que acompanya el piano, si no hi ha cobla.

SISQUET, FALÓ, XICH y QUEL.

SISQUET. *Bravo, bien... que se repita!*
FALÓ. Un altra!
XICH. No; ja n' hi ha prou.
SISQUET. Visca la sardana!
TOTS. Visca!
QUEL. Molt bé; que visca tothom,
pro no n' hi ha per tant.
SISQUET. Si, home,
la sardana abans que tot.
Si no ballessim sardanes
vaya una festa major!
FALÓ. Ab aquesta avuy ne porto
de ballades vintinou.
XICH. Vos sou un gran sardanista.
FALÓ. Al meu poble ho saben prou;
per la sardana revessa
desafío á qualsevol.
SISQUET. Qué balleu el ball del ciri?
FALÓ. Prou; y el de la espelma y tot (Tots riuen)
SISQUET. Y el ball rodó y el ball plá?
FALÓ. També; fins el de corcoll. (Tots riuen.)
QUEL. Donchs, á mí, doneume un xótis
ó una americana; pro
d' aquellas tan gronxadisses,
aixís; que un s' hi entrega tot... (ballant.)
Y si pot sé ab una mossa

ben maca y de bons crostons.
XICH. Es lo que hi falta aquest poble,
mosses guapes.
SISQUET. Home aixó
ja m' ho sabreu dí á la tarde
al envelat; mireu, jo
poso á una casa que 'n diuen
á cal Caixal-Corcat; donchs,
allí tenen tres mossetes
que no hi vist res tan hermós.
Noy de noy, quines caretes
més daïxós... y més d' allós;
fins m' han dat un esmorsar
que us ho hauríeu llepat tot...
He menjat perdiu ab broquil
y ánech ab macarrons.
FALÓ. Donchs tindrém *canari*.
XICH. Vaya!
S' ha de veure tot aixó.
QUEL. Jo tindría d' anà á veure
una tía meva, pro
no hi aniré, perqué sempre
m' atipa no més d' arrop,
y ab tanta llepissamenta
després m' enganxo per tot.
SISQUET. Que no habeu sentit la crida
que per aquí fa el Nunci?
X. F. Q. No.
SISQUET. Diu que una Marquesa, dona
trenta mil duros de dot
á una noya d' aquest poble;
pro ha de se ab la condició
que 's casi ab un geperut.
X. F. Q. Je... je... je .. es graciós aixó. (Riuen.)
SISQUET. Aixís ho fa sabé 'l Nunci;
mireu, ara ho sabrem prou
que vé cap aquí.
FALÓ. Es vritat.
XICH. A veure que dirá, donchs.

ESCENA II

Els mateixos y el NUNCI que 's posa al mitj de l' escena, toca la trompeta y el jovent lo volta.

(Ab cantarella propia.)

NUNCI. «Qualsevol y qualsevulga
que hagi trobat una clau
de rellotje, que 's va perdre
abans d' ahir cap al tart,
fará 'l favor de tornarla

á cá l' Antonia del Pá.
Al que la presenti, siga
home, dona, xich ó gran,
se li donarán... les gracies
y un bon gotet de ví blanch.»

SISQUET. Y res més? Es poca cosa.

NUNCI. Vol fer el favor de callar?
«Gran funció per aquest vespre
á n' el teatro de baix:
la zarzuela *Niña vientre*
y el gran drama catalán
El lloro de la madrastra;
por fin de fiesta se hará
una pieza titulada
que se 'n diu *Sebes al cap;*
entrada vinticinch céntims,
y pe 'ls forasters... un ral.»

FALÓ. Bravo! Axó vá per nosaltres.

NUNCI. Vol fer el favor de callar?
«La Marquesa de Montjepa
que vá morí 'l mes passat,
vá deixar trenta mil duros
á la Sila de cal Tap,
ab la condició precisa
que s' había de casar
ab un geperut, posantse
per obligació formal,
que 'l pretendent no podía
ser cap *papioli:* ó més clá,
cap fill de Papiol: avuy
á les dotze 's fallará.»

QUEL. Ja son dos cuarts á la vora.
(Mirantse 'l rellotje.)

NUNCI. Vol fer el favor de callar?
«Es inútil presentarse
si no son ben esguerrats.»

SISQUET. Bravo, titella!

FALÓ. Muy bien!

NUNCI. Ara ja podeu parlar.

QUEL. Ahont es á cal Tap?

NUNCI. Mira,
es aquesta casa.

QUEL. Gracies.

NUNCI. La teniu devant del nas.
(Se 'n vá seguit del poble que ha vingut ab ell.)

ESCENA III

Els mateixos, menys el NUNCI.

SISQUET. Sabeu qu' es un cas molt célebre!
FALÓ. Y tal home: es una ganga
pe 'ls gepichs, ¡trenta mil duros!
SISQUET. Si jo ho fos, de bona gana
m' hi presentava.
FALÓ. Ja ho crech,
jo també.
XICH. Jo fóra un altre.
QUEL. Donchs jo, ja hi hauría anat
si fos carregat d' espatlles.
SISQUET. Jo donaría deu duros
per tenir l' esquena inflada.
XICH. Ben mirat, aixó que tinga
una noya de casarse
ab un geperut, jo trobo
qu' es mal fet.
SISQUET. ¡Que sou pavana!
jo trobo que 'l qu' es mal fet
es el geperut. (¿Y si anava
jo mateix á fels' hi creure?...)
FALÓ. (¡Y si jo m' hi presentaba!...)
XICH. (¡Y si 'm manya jo 'm posés!...)
QUEL. (Potsé ab una martingala
ho faré creurer; sí, sí.)
SISQUET. ¡Malvinatje 'l nas del diable!
Jo 'n conech un de gepich;
me 'n vaig avisarlo. (Se 'n vá.)
FALÓ. Calla:
jo un altre també 'n conech
que té un gep com una casa;
me 'n vaig á dirli. (Se 'n vá.)
XICH. També
jo 'n conech un; vaja, *alante*.
QUEL. Y jo un altre, es un que 'l gep
li va bastant bé á la cara.
(Bah, bah, per trenta mil duros
val la pena d' esgarrarse.) (Se 'n vá.)

ESCENA IV

MATEU y SILA, sortint de la casa.

MATEU. Ah, ja, ja: sembla que 'l Nunci
ha cumplert bé la paraula;
li vaig dí: aneu fent la crida
pe 'ls pobles de la comarca

y la darrera vindreu
á ferla devant de casa,
que com hi há molts forasters,
pues s' ho porta la diada...

SILA. ¡Ay! ¡pare! jo aquesta cosa
no sé, no puch empassarla.
Qu' hagi de ser geperut,
aixó, aixó, es lo que m' espanta!
Vaja, per mi la Marquesa
va ser poch considerada.

MATEU. Noya, son trenta mil duros:
y avuy que tot va tan magre
aixó es una fortuneta;
es á dí, una fortunassa!

SILA. ¿Qué dirá la gent? La noya
que te mes anomenada
de Papiol, casarse així...

MATEU. Ja hi anirá acostumantse,
pró, aixó sí; encar que sentis
anant junts, que la canalla
cridi: ¡Toca ferro! ¿Ahont vás
tant carregat? ¿Potsé passes
contrabando? Tu, muixoni,
sens fer cas de cap paraula
t' ho tires tot á l' esquena.

SILA. Just: perqué á mí 'm surti un altre
gep; vaja que aixó es molt trist.

MATEU. Qué dimontri; un cop casada
potser trobarém un medi
de buydarli.

SILA. ¡Qué diu ara!

MATEU. Si, dona, ó be de tallarli.

SILA. ¿Cóm?

MATEU. ¿No hi ha metjes que tallen
ulls de poll?... Del mateix modo...

SILA. Calléu, feu esgarrifarme.

MATEU. Mira, ja s' acosta l' hora,
y si acás ne vé algún altre
que t' agradi més que aquells
que van vení ahí la tarde...

SILA. Escolteu ¿y si tornessim
á llegí 'l testament?

MATEU. Vaja;
ab aquesta me l' haurás
fet llegí setse vegades.

SILA. Es que á mi 'm sembla impossible.

MATEU. Bueno donchs, escolta y calla.

(Se treu el testament de la butxaca y llegeix.)

«En la ciudad de...» Be, etcetra:
aixó no interessa gayre,

»Ante mi el notario de
»este colegio, Juan Llaunas,
»ha comparecido doña
»Rita Anguila, apellidada
»la Marquesa de Montjepa,
»viuda de su esposo...

SILA. ¡Y ara!

MATEU. Bueno, bueno; aném al grá:
»Y... ha dicho que deseaba
»que estando en plena salud...

SILA. ¿Pró no es morta?

MATEU. Be, calla:
»Para cuando llegue la hora...

SILA. Ditxosa hora, be prou tarda.

MATEU. Y lo siguiente: ¡ja hi som!
«Primero: A Dios dejo mi alma...
Bueno, aixó ja se suposa.
«Segundo: dejo y lego... ¡Ara!
»heredera universal
»á la joven Sila Tapias,
»de ciento cincuenta mil
»pesetas.» La cosa es clara,
son trenta mil duros justos.

SILA. ¿Que més?

MATEU. «Debe la muchacha
»contraer matrimonio al mes
»de mi muerte...

SILA. ¿Que més?

MATEU. ¡Calla!
Veus? ja m' hi tornat á perdre...
»Muerte... con la circunstancia
»que debe ser jorobado
»el que con ella se enlazca.»
Que es com dir, que 'l que á tu 't vulga
ja s' ha de portar la carga.

SILA. També es una bona pena,
¿no us ho sembla aixó vós, pare?

MATEU. La pena será per ell;
ben mirat tu encare hi guanyes.

SILA. ¿Per qué?

MATEU. A la nit pots ben bé
lo coixí d' ell estalviarte,
com qu' ell se 'l portará sempre...

SILA. Si, just, burléusen encare...
Pró bah; vingan geperuts,
molt será que ab un ó altre...

ESCENA V

Dits y SISQUET, ab gep á la esquena y al pit.

SISQUET. Deu vos guart. ¿No es pas aquí
que s' admeten geperuts
per casarse resoluts
ab una noya?

MATEU. Sí, sí.

SISQUET. Donchs aquí 'm teniu: duch gep
per darrera y per devant.

(Donant una volta perque 'l vegin.)

Vinga noya y vinga *arjant*
y cap á l' iglesia

MATEU. ¡Ep! ¡Ep!
Teniu d' esperar, minyó,
que l' asunto no vol bromes,
hi falten molts punts y comes
per aclarir la qüestió.
Entreu á casa, seyeu
y espereu fins que se us cridi.

SISQUET. *Bueno*, mes que no s' olvidi
que soch geperut.

MATEU. Entreu
allí á la sala d' espera;
més tart ja us avisarán

SISQUET. Geperut soch per devant,
geperut soch per darrera.

(Entra á la casa donant giravols perque li vegin el gep.)

MATEU. Ja 'n tením un.

SILA. ¡Quin xicot!
No s' está quiet, sempre bota.

MATEU. ¿Qué t' agradat?

SILA. Gens ni gota:
si es geperut de per tot.

ESCENA VI

MATEU y SILA, després FALÓ, ab gep.

SILA. Vaja, qu' es tot un suplici
que jo 'm tinga de casar...

MATEU. Paciencia, filleta meva;
d' eix modo jo...

FALÓ. Deu vos guart.

(Quedant confós.)

No es aquí...

MATEU. (¡Vaya una fatxa!)

SILA. (¡Y quin tipo més estrany!)

FALÓ. Es que...
MATEU. Per xó no tremoli,
pot acostarse, endevant.
FALÓ. Jo venía...
MATEU. ¿Fils y betas?
FALÓ. No, senyor.
MATEU. Donchs, bacallá.
FALÓ. (Potsé duch la gepa grossa
y no sembla natural.)
No deu se en aquesta casa,
dispensin me he equivocat. (Girantse.)
MATEU. Home no vagi depressa,
que no s' erra.
FALÓ. Com veurán
soch molt curt...
MATEU. Aixó no implica...
Encar que no 'ns ha esplicat
l' objecte de sa visita
me l' hi pensat al instant,
y com qu' encare no es l' hora
de resoldre lo testat
pot entrar en aquest quarto
que ja se l' avisará.
FALÓ. Mil gracies. (Se 'n va.)
MATEU. *Anda, tortuga*
Ja 'n tením dos de tancats.

ESCENA VII

Dits y PAUET, ab gep: tipo de pagés rich.

PAUET. Deu vos guart. ¡Hola aixerida!
SILA. (Aquest ja m' agrada mes.)
PAUET. ¿Encare no hi ha ningú?
MATEU. Si, home, si.
PAUET. ¿Donchs, que 'm de fer?
Per que jo fins m' he mudat
y pentinat, ja ho veyeu.
MATEU. Ara si que us podrán dir
que sou un senyor pagés.
PAUET. Ab la barretina nova
ab espardenyas y 'l gech
y 'l clavell aquí á l' orella...
quan vaig á ballá á cal Rey
may estich tant elegant
com avuy.
SILA. (Ay qu' es distret.)
MATEU. Bueno, paséu á la sala
y esperéuse.
PAUET. *Hasta más ver!* (Anantsen.)

ESCENA VIII

MATEU, SILA; aviat XICH, ab gep.

MATEU. Sembla que la cosa marxa;
si seguím un quart aixís
aviat reunirém
sis dotzenes de gepichs.
SILA. Vos ray que ho preneu á broma.
MATEU. ¡Que vols ferhi! si á la fí
tot lo del mon son romansos,
son saynetes divertits;
si t' hi encaparras ¿qué hi guanyas?
disgustos y mil fatichs.
XICH. Deu vos dó bon día á tots.
MATEU. Bon día.
XICH. M' han dit qu' aquí,
donan rahó de no sé qué,
no sé com á n' els gepichs...
MATEU. Si, bon home.
SILA. (Vaya un tipo.)
MATEU. Ja podeu entrá allí dins.
y espereuse. Desseguida
vindreu.
XICH. *Bueno*, molt be diu (Mutis geperut.)
MATEU. Ja 'n tením quatre, endevant,
aquest me sembla ensopit,
pero en fí, també fa número
per que pugues escullir.
SILA. Quants més geperuts, més pena.
MATEU. No tonta, quants més gepichs
més gloria per tu, puig prova
que tothom busca 'l teu *sí*,

ESCENA IX

Dits y QUEL ab gep.

QUEL. Jo vinch per veure...
MATEU. Si, si;
ja ho suposem, passi, passi.
QUEL. Per veure si...
MATEU. Ja está entés.
QUEL. Per veure si...
MATEU. No s' encanti,
passi á dins y esperi un poch.
QUEL. Per veure si...
MATEU. No s' esclami
ja ho veyém.
QUEL. Per veure si...

MATEU. Si vol veure, allí hi há 'l canti.
QUEL. Per veure si...
MATEU. Estém entesos,
entri allá dins.
QUEL. Bueno, mani;
(Veyám lo que 'n surtirá,
no 'm deixan dir res!)
(Al anarsen ensopega ab el banch.)
MATEU. No caigui.
Aquest si que de tots cinch
m' ha semblat el més tanassi.

ESCENA X

MATEU Y SILA.

(Tocan dotze hores.)

SILA. ¡Les dotze!
MATEU. L' hora marcada
per enllestí l casament:
Recorda que la Marquesa
fa constar ben clá y ben net
que si no 't trobes casada
devant del Notari, ab fé,
ab las condicións precises
que senyala 'l testament,
te quedas desheredada.
Lo que has de fe es pregá á Deu
que si et dona fills, que siguin
guapos y ho tinguen tot dret.
SILA. Donchs, una cosa demano;
voldría no se 'm negués,
escullí bé 'l geperut.
MATEU. Aixó ja sabs que ho pots fe,
ets ben libre.
SILA. D' aquest modo
será mon espós aquell
que la tinga mes petita.
MATEU. O be grossa, es lo mateix.
SILA. No, pare; gepa per gepa
val mes petita.
MATEU. Si, es cert;
lo que dius es una *cláusula*
que no consta al testament.

ESCENA XI

MATEU, SILA, NOTARI y SECRETARI (no parla.)

MATEU. Ja tenim aquí 'l Notari
per pendre nota de l' acta.

NOT. Salut y peles, Mateu.
MATEU. Ben vingut. (Noya, preparat.)
NOT. Crech que 'm sigut molt puntuals.
MATEU. Si, senyors; aixís m' agrada.
NOT. Que tal Sila, ¿com te trobas?
SILA. Conforme, per lo qu' es tracta.
(Al Secretari.)
NOT. Senyor Marrach, prengui assiento
y anoti tota paraula,
perque aixó son unes coses
que s' han de portar molt clares.
(El Secretari seu en un banch 1.ª esquerra.)
Y be: ¿els pretendents son molts? (Al pare.)
MATEU. Total cinch.
NOT. Vamos, encara...
Deu n' hi dó.
SILA. Son molt estranys.
MATEU. Sí, sí: n' hi ha de tota casta.
NOT. Donchs, digueu qu' ha fet efecte
la veu del pregoner.
MATEU. ¡Vaya!
NOT. ¿Ahont los teniu?
MATEU. Allí dintre,
perque no 'ls toqui una ayrada,
NOT. Per separat prengui nota (Al Secretari.)
de les histories que fassen,
que l' única y verdadera
que te de constar en acta,
será la que espliqui 'l jove
que ab la Sila ha de casarse.
Quan vulgueu obriu la porta (Al pare.)
y que surti la manada.
MATEU. Preparis á *tocá ferro*,
que me 'n vaig á obrir la gabia.
(Va á la casa, obra la porta y diu cridant.)
Surtiu geperuts. Aquí
'ls te tots junts ab la carga.

ESCENA XII

Els mateixos y 'ls cinch geperuts que surten l' un darrera l' altre y 's colocan en rengla á la dreta.

NOT. Del moment que son aquí
suposo están enterats
del assumpto.
TOTS. Si, senyor.
NOT. *Bueno,* donchs anem per parts.
El primer que de vostés
aquí s' hagi presentat
fará el favor d' esplicarme

claro, breve y... terminant,
per qué, com y de quin modo
teneu la gepa al detrás.

SISQUET. Dispensi, senyor Notari,
jo la tinch també al devant.

NOT. Be, bueno; no vol di res,
parlo en *tisis* general,
dich, en *testos*, dich, en *toscos*,
dich en *tessis*.

TOTS. Ja! ja! ja! (Rient.)

NOT. ¡Silencio!

SISQUET. (Vaya un Notari.)

NOT. Continúo.

SISQUET. Tiri avant.

NOT. La Marquesa de Montjepa
mana qu' es relati 'l cas.
Comensi donchs el primer.
Apunti, senyor Marrach. (Adelantantse.)

SISQUET. Ja que per dret y per sort
me toca ser lo primé
per parlá aquí, parlaré
procurant no fer cap tort
Jo, com tots veyent estant,
donchs es cosa qu' es declara,
més ben dit, salta á la cara,
geperut soch per devant;
com també 's vritat entera
que per anivellá 'l pes
sens que hi hagi cap excés,
geperut soch per darrera.
(Girantse y fent saltirons.)
Això 'm ve desde petit,
jo era ros, dret, sens estreps:
pe 'l carré jugant á geps
un día, sens cap neguit,
un xicot ab cor de hiena
y ab furia, que prou se nota,
'm vá tirá la pilota
fentme gepich de l' esquena.
Per fe 'l dolor molt més grant
altre xicot atrevit,
tira, y 'm fa un gep al pit
fugint corrent bromejant.
D' aqueli día ¡valgam Deu!
sols recordantlo m' apeno,
de ros, vaig quedá moreno
y gepich tal com veyeu.
Mes això no fora res,
la carga ja ni m' embarga,
lo que 'm pesa de la carga
es qu' en plassas y carrers

per tot arreu per ahont passo
sento 'l gran crit d' «Escarbat!»
Ahont va aquell tan carregat!
«Tortuga», «gepich», «¡pallaso!»
«¡Toca ferro!» «Ja plourá»
Y... vaja, molts altres mots
que fan riure á n' els xicots
y á mí 'm fan desesperá.
Avuy per fí, he sapigut,
cosa que 'm treu dels apuros,
que hi ha qui ab trenta mil duros
necessita un geperut..
Per xó soch aquí, per xó:
perque jo cumpleixo be,
lo qu' ella ha de menesté
y lo que desitjo jo.
Gepich d' aquesta manera
crech la noya 'm donarán,
per darrera y per davant,
per davant y per darrera.

(Saluda y 's torna á quedá al lloch d' avants.)

NOT. Geperut número dos
te la paraula.

FALÓ. (Endavant.)

NOT. Surti del rengle y espliquis. (Al Secretari.)
Apunti senyor Marrách.

(S' adelanta, tus, y es prepara ab énfasis.)

FALÓ. La meva vida es molt trista;
el pare es deya Batista.

NOT. *Bueno;* aixó tan se 'ns endona.

FALÓ. Y la mare 's fa ferí
un diumenge al dematí
en el mercat de Cardona.

NOT. Tot aixó no cal saberho.

FALÓ. Tinch un oncle curandero
y un altre que ven sabates.

NOT. Tira al dret y aném al grá.

FALÓ. El meu avi va inventá
uns polvos per matar rates.

NOT. Tot aixó es palla.

FALÓ. Aburrit
fujo de casa una nit;
vaig anar tot sol y á peu
sense res dintre la panxa
desde 'l canal de la Manxa
fins á prop de Cardedeu.
Allí 'm varen recullir,
mitj any em van mantenir
y em van treure ab cuatre nates

perque un día per dinar
tot sol me vareig menjar
una roba de patates.

NOT. Tot això no te cap fí.

FALÓ. Em vaig enamorá allí
d' una mossa molt guapassa
y em va doná una carbassa
que se 'm va entrevessá aquí.
Es aquest bulto tan gros
que ja us dich jo que 'm consúm
perqué no es ni carn ni es os.

NOT. Y donchs que es?

FALÓ. Tot es tendrúm;
(embolica que fa fort)
aquest es l' únich motiu
de que jo siga tan tort
y si per cas no m' hi mort...
es perqué encare soch viu.

NOT. Está bé: te la paraula
el tercer, pot comensar
esplicant com els demés
l' historia, ab tots els detalls,
del seu gep, ó de la gepa,
que això pe 'l cas es igual.

SISQUET. Apa, mestre, á vos us toca.

MATEU. (Veyám aquest que dirá.)

PAUET. Comenso donchs. (S' adelanta.)

NOT. Atención...
y apunti, senyor Marrách.
(El Secretari prepara un altre íull de paper y segueix escribint.)

PAUET. Jo ja he nascut desgraciat,
(¡Senyor! ¡doneume una ajuda!) (Fel gep.)
y per fer tanta crescuda
lo meu genit hi ha ajudat.
Geperuts pe 'l meu istil
veureu ab cara ensopida...
Jo he sigut tota ma vida
mes tranquil que 'l Rey Tranquil;
Jo les venjanses detesto;
may he tingut una pena;
tot m' ho sé tirá á l' esquena,
(es clá ¡com que hi ha tan puesto!)
Aquest gep, desde molts anys,
es company al meu destí;
per això es que jo 'l faig serví
per rebost dels desenganys.
La quitxalla prou se 'n riu,
las noyas prou m' abandonan,
pero á mí... totes me ponan,
no 'n faig cás de lo que 's diu.

No obstant y aixó, aquest *difunt* (Pel gep.)
¡ha rebut mes cops al mon!
sempre que rep un afront,
s' en puja un xich mes amunt.
Pero aixó que sembla estret,
es una comoditat;
quan tinch son y estich cansat
em serveix de coixinet.
Donchs, sí; fills meus, aquest día,
varen dirme:—Noy bufó,
si arribés jo á tení aixó,
vos juro que 'm mataría —
Jo després, un cop pensat,
y habent sapigut la nova,
per si 'l matarse no prova,
mes val que 'm casi, ¿vritat?
Axís es que jo he vingut
á presentarme, per veure
si al menos un hom pot heure
lo que ja 'm creya perdut.
Per veure si puch tení,
(deixant ló genit alegra)
després d' una sort tant negra
una ditxa sense fí.

NOT. Segueixi el número quatre.

XICH. *Presente.*

NOT. Segueixi 'l cas
tal y com ha vist qu' han fet
un á un els seus companys.

XICH. Está be, senyor Notari.

NOT. Apunti, senyor Marrách. (Al Secretari.)
Per Deu no 's descuidi res.

SISQUET. Apunta y no tira may.

NOT. Silenci; jove, comensi;
apunti, vagi apuntant.

XICH. Que jo siga geperut
ningú ho té de trová estrany,
el pare, l' avi, la mare,
l' oncle, la tía, el germá
y un gos que hi havía á casa
tots geperuts hem estat;
y si haig de parlá ab franquesa
el gepich mes ben plantat
que de tota la familia
te 'l bulto mes ben posat
es un servidó, no es broma;
per Sant Quirse tothom sab
que 'l geperut mes corrido
mes tunante y mes galant
es el que aquí us enrahona,
el xich de cal Escarbat.

Per lo tant, penso y espero
que á favor meu fallarán
y si no 'm doneu la noya...
al menys que 'm donguin els rals.

SISQUET. Demano que consti ab acte
que aquest que ara aquí ha parlat
se li coneix ab les trasses
que va ab mala fé.

XICH. Es engany!

PAUET. Que si!

FALÓ. Trayeulo!

XICH. Es mentida.

P. F. Q. Fora, fora.

NOT. Tinguem pau,
y no us esgarreu, tanoques,
be prou que 'n sou d' esguerrats.

SILA. Ay, pare, aixó s' embolica.

MATEU. Ja ho desembolicarán.

NOT. Ara passarém á l' altre
qu' es lo últim dels presentats.
Geperut número cinch.

QUEL. Servidor.

NOT. Ja pot parlar.

QUEL. Ab permís, senyor Notari.

NOT. Apunti, senyor Marrách.

QUEL. Quan jo vaig vení al mon, era
dret, potser tant com vosté,
lo ser geperut me vé
tot d' un pinyol de cirera.
M' esplicaré: de petit
m' agradaban tant y tant
que me 'n anava atipant
y no 'm feyan mal profit.
Un día, encare era un tap,
vaig cometre 'l gran bunyol
de volguerme enviá un pinyol
que se 'm va quedá aquí al pap.
De primer no 'm vaig fer cas,
pero al cap de un any ó aixi ..
vaig repará que d' aquí (L' esquena.)
jo m' anava tornant gras.
El bulto va anar creixent
per si sol, y, ¿sabeu qu' era?
que aquell pinyol de cirera
anava sempre en aument.
y á copia de menjá y beure,
es clar, l' anava regant
fins qu' arrivá á creixe tant
com ara, que s' hi pot seure.
Sort tinch que 'l pinyol aquet
se 'm vá quedá aquí mateix,

si va avall y al ventre 'm creix
ja 'ls dich jo que 'm compromet.
Com no so amich de converses
crech que s' haurán convensut
de que soch ben geperut:
el meu gep pesa vint térses.

SILA. (La mentida si que pesa.)

MATEU. (Aquest no 's descalsa pas,
quina barra te 'l fulano.)

SISQUET. Ja haureu quedat descansat.

NOT. *Bueno: visto y escuchado*
las relaciones formals,
donya Sila Tapias, tiene
la palabra. Tu dirás.

MATEU. Noya, ja has sentit á tots (A la Sila.)
tal y com s' han esplicat...
Sols falta lo parer teu
per l' assumpto terminar.
Veyas donchs, que desideixes
y enllestim perque 's fa tart.

SILA. Jo no se... de cop y volta
fa de mal dir... ja veurá,
¿que li sembla á vosté? (Al Notari.)

NOT. Noya;
jo no 'm tinch de casar pas.
Tu tría 'l que mes t' agradi,
cap á la iglesia, y en paus;
un *si*, ben fort, las tres creus
que vos fará el capellá;
un bon tech per celebrarho;
una anada á Montserrat;
pagar els meus honoraris
y... que siga per molts anys.

SILA. (¡Quina pena! jo casarme (Apart al seu pare.)
ab un gepich! jo que tants
joves guapos y de rumbo
he tingut sempre al voltant.)

MATEU. Si, pero los que 't voltavan
cap disposava d' un ral.
Mucha planta y poca uva.
Aquets en cambi tindrán
trenta mil naps, lo que sobra
per viure en tranquilitat,
y salvarme de la ruina
que m' amenassa temps há.
De tots modos, filla meva,
fes lo que vulguis, ja sabs
que t' estimo ab tota l' ánima,
no vull que pugues dir may
que per mi...

SILA. No, pare, no;

'm caso, ja está pensat.

(Apart per ella.)

(Si no 'm caso aquest dot perdo,
y si 'm caso.., tant se val,
acabo d' una vegada;
ab diners tot marxa avant.)

SISQUET. Be; ¿que no enllestim la feyna?

XICH. Esperat que deu triar.

FALÓ. No estich pas tant ab un amo.

SILA. (Al cap de vall, mal per mal,
triaré dels geperuts
qui ho siga menos.)

MATEU. (Es clá,
això sempre es un consol.)

QUEL. (Que s' hi pensa.(

SISQUET. (¿Acabará?)

NOT. ¿No 'm havías dit Sileta,
qu' estavas conforme ja
en casarte?

SILA. Ho estich, vaja.

NOT. ¿Per qué vaciles?

SILA. (Ja vaig:
es que pensava...)

NOT. ¿Que penses?

SILA. Que per poguer be apreciar,
el mostruari de gepas
podríen tots ells plegats
ballar aquí una sardana
y en tant anessin voltant
jo m' aniría fent cárrech
del que sab mes de ballar
y del gep que mes m' agradi
per poguer d' un cop triar.

NOT. Ben pensat; si es el teu gust
aquest no se 't deu negar.
Apa, minyons, formeu rotllo
y á veure qui es el que sab
puntejar millor.

SISQUET. Arriba!

FALÓ. Rotllo noys; será la gran
sardana dels geperuts.

PAUET. Vinga música.

XICH. Ah salau!

(El piano tocará una sardana qualsevol, que ballarán ab tota serietat y lo millor que sápiguen, els cinch geperuts.)

NOT. Molt be, noys, tots l' habeu treta.

XICH. Jo crech que no l' hi tret pas.

NOT. Ja t' hi has ficsat be, Sileta.

SILA. Si, senyó.

NOT. Donchs, endevant.
¿Quin esculleixes?
SILA. Aquest.
(Donant la má á Pauet, qu' es el que te la gepa mes petita.)
PAUET. Ja es meva! Viva! Salau! (Saltant alegre.)
Donguin fé, senyor Notari.
NOT. Apunti senyor Marrách.
«Después de visto y triado
»la Sila de casa 'n Tap,
»los cinco... *geperatudos*
»que espusieron con afán
»petición de matrimonio,
»la Sila dió un *sí* formal
»al señor D...
¿Com te dius?
PAUET. Pau Toballó y Plegamans.
NOT. «Señor Pablo Servilleta
«y Dobla-manos.»
TOTS. Ja! ja! (Rient fort.)
NOT. ¿De qué us rieu poble bárbaro?
¿De que rieu ignorants?
El nom es tal com el dicta,
traduhit al castellá.
¿D' ahont ets fill?
FAUET. De *Monistrolo.*
NOT. ¡Quin poble! No 'l conech pas!
PAUET. Home, si; de Monistrol
traduhit del castellá.
NOT. ¿Quants anys tens?
PAUET. Dinou de fets,
vaig ferlos pe 'l dijous gras.
SISQUET. ¿Y está tan magre? no 'l cregui.
NOT. Teva es la noya.
PAUET. ¡Salau!
abrassam, Sileta meva
y aném á l' iglesia aviat
que la casera m' apreta.
SILA. Uy, uy, uy, que va cremat.
FALÓ. Que está content en tortuga!
PAUET. Si, ja us podeu ben burlar,
quan menos ara 'l meu gep
entre dos no pesa tant.
SISQUET. Molt menos me pesa á mi,
de geperut no ho soch pas. (Se treu el gep.)
FALÓ. Jo tampoch. (Van treyentse els geps.)
XICH. Y jo tampoch.
QUEL. Y jo tampoch: carregat
he vingut sols per fer broma.
SISQUET. Tots havém pensat igual.
Com á regalo de boda

les gepes te pots portar.
SILA. ¿Y tu que no te la treus? (Agafantli el bras.)
PAUET. Jo, Sileta, no puch pas,
perque soch gepich de veres,
ja veus que no t' he enganyat.
SILA. ¡Deu meu que soch desgraciada!
SISQUET. ¡Vaya una broma!
TOTS. Ja! ja! (Rient.)
PAUET. Be, si, rieu; jo 'l que penso
que 'ls trenta mil tinch guanyats.
SISQUET. Vaja, alante.
FALÓ Divertirse.
XICH. Adeu, tortuga.
QUEL. Adeu, rap.
SISQUET. Que siga la enhorabona.
FALÓ. Vaja Sila, per molts anys.
PAUET. La rabia se us encomana (Molta animació.)
perque aquest joch l' heu perdut.
Ara un aplauso es demana (Al públich.)
si els agradat LA SARDANA
DELS GEPERUTS.

TELÓ